

Økologikontrollen i år 2016

Denne rapport beskriver resultaterne af økologikontrollen udført i Danmark i 2016 i henhold til EU's økologiforordning¹, jf. bekendtgørelsen om økologiske fødevarer og økologisk akvakultur m.v.²³

Økologikontrollen udføres af Fødevarestyrelsens kontrolenheder.

Rapporten omhandler ikke kontrollen i storkøkkener i henhold til bekendtgørelsen om økologisk storkøkkendrift⁴.

Antal virksomheder omfattet af kontrolordningen:

TABEL 1

Antal virksomheder, herunder nye og ophørte, fordelt på virksomhedstyper

Virksomhedstyper	Ultimo 2015	Nye	Ophørte	Ultimo 2016	Tilvækst	Tilvækst i procent
Primærvirksomheder mv.*	26	13	2	37	11	42
Detailvirksomheder	256	68	63	261	5	2
Engrosvirksomheder	1364	376	139	1601	237	17
• Uden behandling	850	270	100	1020	170	20
• Med behandling	514	106	39	581	67	13
I alt	1646	457	204	1899	253	15

*Primærvirksomheder m.v.: Akvakulturbrug, spirevirksomhed samt forhandling af petfood med animalsk indhold

¹ Rådets forordning (EF) nr. 834/ 2007 af 28. juni 2007 om økologisk produktion og mærkning af økologiske produkter og om ophævelse af forordning (EØF) nr. 2092/ 91

² Bekendtgørelse nr. 1404 af 3. december 2015 om økologiske fødevarer og økologisk akvakultur m.v.

³ Jf. data udtrukket fra Fødevarestyrelsens IT-systemer august 2017.

⁴ Bekendtgørelse nr. 420 af 24. april 2013 om økologisk storkøkkendrift

TABEL 2**Antal virksomheder omfattet af økologikontrolordningen*, 2006 -2016**

	Primærvirksomheder**	Engrosvirksomheder med behandling	Engrosvirksomheder uden behandling	Detailvirksomheder	Virksomheder i alt
2006	4	233	359	105	701
2007	6	267	323	138	734
2008	5	325	419	167	916
2009	5	348	433	186	972
2010	7	365	530	209	1111
2011	9	377	524	202	1112
2012	11	394	648	200	1253
2013	16	430	699	217	1362
2014	24	457	755	216	1452
2015	26	514	850	256	1646
2016	37	581	1020	261	1899

* Antal virksomheder pr. 31. december det pågældende år.

** *Primærvirksomheder m.v.*: Akvakulturbrug, spirevirksomhed samt forhandling af petfood med animalsk indhold

Kontrollens dækning af relevante kontrolpunkter

Ifølge EU's økologiforordning¹ skal virksomheder omfattet af økologikontrol modtage mindst ét årligt fysisk kontrolbesøg. Da den danske økologikontrol bliver udført som en integreret del af den generelle fødevarerkontrol sikres grundlæggende en meget bred kontroldækning, ofte med flere årlige kontrolbesøg, jf. den gældende vejledning om kontrolfrekvenser i henhold til fødevarerlovgivningen. Tilsynsfrekvenserne for fødevarerkontrollen fastlægges ud fra en vurdering af risiko og væsentlighed, dvs. f.eks. ud fra virksomhedens størrelse, kompleksitet og tidligere kontrolresultater.

Udover de generelle retningslinjer for kontrolfrekvenser i henhold til fødevarerlovgivningen, er der i vejledningen om økologikontrol fastlagt, at der i løbet af et kalenderår skal udføres stikprøvekontrol inden for en række nærmere definerede kontrolområder. Dette krav gælder for virksomhederne, som har været omfattet af økologikontrolordningen i hele kalenderåret. I 2016 er dette opfyldt for mindst 99,7 % af virksomhederne⁵.

⁵ Antallet af virksomheder, der har været omfattet af økologikontrol i hele kalenderåret, er 1394, og der er gennemført den foreskrevne økologikontrol på i alt 1390 af disse – svarende til 99,7 %. For så vidt angår de 4 ikke-kontrollerede virksomheder er en efterfølgende ophørt under økologikontrolordningen, og de øvrige 3 er kontrolleret i 2017.

Overtrædelser og sagsopfølgning

TABEL 3

Overtrædelser hos virksomheder under økologikontrol, der har medført indskærpelser, påbud eller forbud samt bødeforlæg, politianmeldelser eller periodevise forbud mod salg af økologiske fødevarer

Virksomhedstyper	Antal overtrædelser*	Antal virksomheder ultimo 2016	Antal overtrædelser i % af antal virksomheder
Primærvirksomheder	0	37	0
Detailvirksomheder	9	261	3
Engrosvirksomheder	107	1601	7
• uden behandling	50	1020	4
• med behandling	57	581	10
I alt	116	1899	6

*: De 103 overtrædelser er konstateret hos i alt 79 virksomheder, da der er konstateret af 2 eller flere overtrædelser på nogle af virksomhederne.

TABEL 4:

Overtrædelser hos ikke-økologikontrollerede virksomheder, der har medført indskærpelser, påbud eller forbud samt bødeforlæg, politianmeldelser eller periodevise forbud mod salg af økologiske fødevarer

Virksomhedstyper	Antal overtrædelser
Primærvirksomheder	0
Detailvirksomheder	13
Engrosvirksomheder	42
• uden behandling	39
• med behandling	3
I alt	55

TABEL 5

Overtrædelser hos virksomheder under økologikontrol fordelt på sagsopfølgings-/sanktioneringskategorier og kontrolområder

	Regnskab	Dokumentation / modtagekontrol	Anmeldelse	Mærkning/ produkt sammensætning	Import	Adskillelse	I alt
Indskærpelser	20	43	12	31	3	4	113
Påbud/forbud	1	0	0	0	0	0	1
Bødeforlæg, politianmeldelser	0	0	0	2	0	0	2
I alt	21	43	12	33	3	4	116

TABEL 6

Overtrædelser hos ikke-økologikontrollerede virksomheder fordelt på sagsopfølgings-/sanktioneringskategorier og kontrolområder af ikke økologikontrollerede virksomheder

	Anmeldelse	Mærkning	I alt
Indskærpelser	46	6	52
Påbud/forbud	1	0	1
Bødeforlæg, politianmeldelser	2	0	2
I alt	49	6	55

TABEL 7

Alle overtrædelser fordelt på kontrolområder

Virksomheds-typer	Regnskab	Dokumentation /modtagekontrol	Mærkning/produkt-sammensætning	Import	Adskillelse	Anmeldelse	I alt
Primærvirksomheder	0	0	0	0	0	0	0
Detailvirksomheder	1	5	8	0	0	8	22
Engrosvirksomheder	20	38	32	3	5	51	149
• uden behandling	3	23	15	3	2	43	89
• med behandling	17	15	17	0	3	8	60
I alt	21	43	40	3	5	59	171

TABEL 8

”Overtrædelsesprocenten” med udgangspunkt i alle overtrædelser, bortset fra overtrædelser, der kun har medført indskærpelser, for årene 2005 – 2015

	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Antal virksomheder under økologikontrol	697	734	916	972	1111	1112	1253	1362	1452	1646	1899
Antal overtrædelser	14	6	12	3	6	5	5	10	12	7	6
Overtrædelsesprocent	2,0	0,8	1,3	0,3	0,5	0,4	0,4	0,7	0,8	0,4	0,3

Antal virksomheder: Antal virksomheder omfattet af økologikontrolordningen pr. 31. december

Overtrædelsesprocent: $100 \times \text{antal overtrædelser} / \text{antal virksomheder}$

TABEL 9**”Overtrædelsesprocenten” med udgangspunkt i alle overtrædelser for årene 2012 – 2015**

	2012	2013	2014	2015	2016
Antal virksomheder under økologikontrol	1253	1362	1452	1646	1899
Antal overtrædelser	99	125	113	141	171
Overtrædelsesprocent	7,9	9,2	7,8	8,6	9,0

Overtrædelser fulgt op af indskærpelser er først opgjort centralt fra 2012

Antal virksomheder: Antal virksomheder omfattet af økologikontrolordningen pr. 31. december

Overtrædelsesprocent: $100 \times \text{antal overtrædelser} / \text{antal virksomheder}$

Konklusion

Der ses i lighed med de foregående år relativt få overtrædelser, der har givet anledning til sanktionerne påbud/forbud, bødeforlæg, politianmeldelse eller periodevise forbud mod salg af økologiske fødevarer.

Opgørelsen viser, at der lige som ved den øvrige fødevarekontrol, gives relativt mange indskærpelser. For virksomheder under økologikontrol vedrører disse primært *regnskab/dokumentation*, men også i høj grad *mærkning/sammensætning* og *anmeldelse* (dvs. påbegyndelse af nye/ændrede aktiviteter uden anmeldelse).

Overtrædelsesresultaterne anvendes løbende, bl.a. ved planlægning af Fødevarestyrelsens kontrolkampagner. I 2014 gennemførtes en kontrolkampagne vedr. økologiregnskab/dokumentation, hvor også indgik kontrol af, at aktiviteter var korrekt anmeldt og omfattet af procedurerne nævnt i virksomhedens økologirapport, i 2015 en kampagne vedr. reglerne om indhold og sammensætning af økologiske fødevarer, i 2016 en kampagne, hvor der indgik særlig kontrol af, at ikke-økologikontrollerede virksomheders anmeldte økologiaktiviteter i overensstemmelse med reglerne.

Kontrolkampagnerne afrapporteres særskilt.

Overordnet set vurderes det, at resultatet vedrørende den gennemførte økologikontrol på alle⁶ de økologikontrolkrævende virksomheder samt det relativt lille antal overtrædelser, er et udtryk for, at økologikontrollen fungerer tilfredsstillende, dvs. er effektiv og forebyggende.